

Στον ΦΩΤΗ ΠΑΠΟΥΛΙΑ

«Λύση συναινετική, προοδευτική»

Τολμηρότερα από ποτέ δηλώνει «παρών» στον κύκλο των υποψηφίων για την προεδρία της δημοκρατίας ο Ν. Κωνσταντόπουλος. Προσεκτικός στις διατυπώσεις του για τα δύο μεγάλα κόμματα, για τον επτάμηνο απολογισμό του κυβερνητικού έργου της Ν.Δ., αλλά και για «τις υπερβολές και τα λάθη του '89», ο πρόεδρος του ΣΥΝ τάσσεται εναντίον της πρόωρης κάλπης και υπέρ συναινετικής λύσης στο ζήτημα του προέδρου. Με νόημα, όμως, προσθέτει ότι «και η αριστερά πρέπει να είναι παρούσα σ' αυτή τη διαδικασία» και μάλιστα «να επιδιώξει την μετατόπιση του άξονα της συναίνεσης σε όσο γίνεται προοδευτικότερη κατεύθυνση». Συνεπώς...

• **Κύριε πρόεδρε, αισθάνεστε ότι ο πρωθυπουργός σας υπερκέρασε, «από αριστερά», κάνοντας λόγο για «πέντε νταβατζήδες και πέντε συντεχνίες»;**

— Η διαφθορά και η διαπλοκή δεν μπορεί και δεν πρέπει να προσφέρεται ως σκανδαλοθηρική, κομματική αντιμαχία. Είναι η διαρθρωτική αιτία που φορτώνει τη χώρα με αποκλίσεις. Ο ΣΥΝ είχε μιλήσει έγκαιρα, για το «Σύμπλεγμα του Λαοκόοντα» που περισιγγει και πνίγει το πολιτικό σύστημα. Πάντως, βρισκόμαστε μπροστά σε ενδιαφέρουσα εξέλιξη: Ο κ. Καραμανλής εμφανίζεται αποφασισμένος να αναμετρηθεί με το πρόβλημα και ο κ. Παπανδρέου δηλώνει

ότι θα συμβάλει σε κάθε τέτοια προσπάθεια. Αισθάνομαι, λοιπόν, ότι η πολιτική του ΣΥΝ δι-

καιώνεται. Τέτοιου είδους συναίνεση για το θέμα της διαπλοκής δεν υπήρξε ποτέ. Αυτό το στοιχείο θεωρώ ως το πιο σημαντικό.

• **Στο παρελθόν είχατε ονοματίσει τους διαπλεκόμενους. Είναι όμως θέμα ονομάτων ή αποτέλεσμα «θεσμικού κενού»;**

— Η διαπλοκή καταργεί τη δημοκρατική αυτονομία της πολιτικής, ακυρώνει την κοινωνική και ηθική νομομοποίηση διακυβέρνησης και λαϊκής εντολής. Εκτρέφει νέες εξουσίες, που επιβάλλουν τον ανταγωνισμό συμφερόντων πάνω από τη δημοκρατική νομιμότητα και την κοινωνική ανάγκη. Σε συνθήκες διεθνοποίησης των κρατών, ιδιωτικοποίησης της κοινωνικής ευθύνης του κράτους, παγκοσμιοποίησης της αγοράς και ανοιχτού ανταγωνισμού, τα οικονομικά συγκροτήματα επιδιώκουν την συνέργεια του κράτους για να κατακτήσουν και να επιβάλουν δε-

διο ευθύνης; **Το νομοσχέδιο για τον «βασικό μέτοχο», μπορεί να ξεκαθαρίσει το τοπίο;**

— Η αρχική μας θέση στην αναθεώρηση του συντάγματος ήταν ότι δεν χρειαζόταν η έννοια του βασικού μετόχου με το 5%, γιατί θα φαλκιδευε τη συνταγματική ρητρά που καθιερώνει ασυμβίβαστο στις ιδιότητες ιδιοκτήτη ΜΜΕ και εργολήπτη δημοσίων έργων. Η μείωση του ποσοστού μέχρι του σημείου να ακυρώνεται ουσιαστικά η έννοια του βασικού μετόχου είναι θετικό μέτρο. Όσο προχωράει η μετάλλαξη της δημοκρατίας σε «τηλεοπτική δημοκρατία» και «δημοκρατία της αγοράς», άλλο τόσο η κοινωνία θα γίνεται εικονοδίατη, η δημοκρατία οπτικοποιημένο ομοίωμα και η πραγματικότητα εμπορικό θέαμα. Η πολιτεία έχει περιθώρια να επιβάλλει θεσμικό πλαίσιο. Οι άδειες για τη

νε αναγνώριση αδυναμίας να κυβερνήσει. Το ίδιο παράδοξο θα ήταν να προκαλέσει εκλογές και το ΠΑΣΟΚ, πριν περάσει ο αναγκαίος χρόνος από την εκλογική του ήττα. Βεβαίως, μεσολαβεί η εκλογή προέδρου. Όμως το σύνταγμα προβλέπει τις εκλογές ως έσχατη λύση. Αυτό που κυρίως απαιτεί είναι η διαμόρφωση ευρύτερης συνεννόησης. Θεωρώ, λοιπόν, ότι τα δύο κόμματα οφείλουν να εξαντλήσουν τα περιθώρια για τη συναινετική ανάδειξη προέδρου.

• **Σενάρια σας φέρουν υποψήφιο για την προεδρία της δημοκρατίας...**

— Είπα και προηγουμένως ότι τα δύο μεγάλα κόμματα οφείλουν να αναζητήσουν συναινετική λύση στο θέμα εκλογής προέδρου και να μην μπουν σε μια ακόμα εκλογική μάχη. Και έχει σημασία η επιμονή κατ' αρχήν στα δύο μεγάλα κόμματα, γιατί χωρίς τη δική τους σύμπραξη δεν μπορεί να διαμορφωθεί η απαιτούμενη από το σύνταγμα πλειοψηφία. Από κει και πέρα, πιστεύω ότι και η αριστερά πρέπει να είναι παρούσα σ' αυτήν την διαδικασία και να επιδιώξει τη μετατόπιση του άξονα της συναίνεσης σε όσο γίνεται προοδευτικότερη κατεύθυνση. Το θέμα των προσώπων έπεται.

• **Επτά μήνες διακυβέρνησης από τη Ν.Δ. Πώς αποτιμάτε εσείς το έργο της;**

— Η κυβέρνηση της Ν.Δ. —όπως και κάθε κυβέρνηση— θα κριθεί από τις επιλογές της στα μεγάλα προβλήματα της χώρας. Ο λαός περιμένει αλλαγές στην οικονομική και κοινωνική πολιτική, βελτίωση του επιπέδου ζωής και της καθημερινότητάς του. Όμως θέλω να κάνω μια παρατήρηση: Η κυβέρνηση διατυπώνει συνεχώς την άποψη ότι θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα της οικονομίας, με το χτύπημα της διαφθοράς και τον περιορισμό της σπατάλης. Χωρίς να έχω αντίρρηση και στα δύο, θεωρώ ότι ανταπατάται, εάν νομίζει πως αυτά τα δύο αρκούν για να αντιμετωπιστούν τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και το μέγα θέμα των κοινωνικών ανισοτήτων.

• **Ο ΣΥΝ πορεύεται στο συνέδριό του. Όμως ο πολιτικός διχασμός όπως καταγράφηκε στην Κεντρική Επιτροπή, επιτρέπει αισιοδοξία;**

— Δεν συμφωνώ με τον όρο «διχασμός». Η δημιουργική σύνθεση που θα επιτρέψει στη νέα ηγεσία να λειτουργήσει αξιοποιώντας όλο το δυναμικό του ΣΥΝ, είναι το ζητούμενο του προσυνεδριακού διαλόγου και όχι οι καταμετρήσεις και αναμετρήσεις. Εγώ πρέπει να σας εξομολογηθώ ότι όλα αυτά τα χρόνια έχω διδαχθεί πολλά από αυτή τη δύσκολη και πολλές φορές οδυνηρή δημοκρατική λειτουργία. Ξεπερνώντας και εγώ τις βεβαιότητές μου, ως μέρος αυτού του ευρύτερου προβληματισμού, μέσα από συλλογικά βιώματα και δοκιμασίες, πρέπει να πω ότι τα ένδεκα χρόνια στην προεδρία του ΣΥΝ ήταν ένα όμορφο ταξίδι.

«Τα δύο μεγάλα κόμματα οφείλουν να αναζητήσουν συναινετική λύση στο πρόσωπο του προέδρου και η αριστερά πρέπει να 'ναι παρούσα σ' αυτή τη διαδικασία»

σπόζουσα θέση παντού. Τα θέλουν όλα, με μια ηγεμονική αντίληψη συσσωρευσης και μεγέθυνσης, χωρίς κανόνες υγιούς ανταγωνισμού. Να κοπέι, λοιπόν, ο ομφάλιος λώρος...

• **...που επιτρέπει τη συγκέντρωση οικονομικής ισχύος, με χρηματοδότηση από το κράτος και προς ΜΜΕ;**

— Ναι. Το γράφημα του οικονομικοπολιτικού συμπλέγματος είναι ο λαβύρινθος στον οποίο χάνεται η δημοκρατία, κοινωνίες, πολιτική. Σημειώστε κι ένα ακόμα παράγοντα: οι εξελίξεις της αγοράς τρέχουν με πολύ

πολύ γρήγορες ταχύτητες, από το ρυθμό λειτουργίας του κράτους, της κυβέρνησης, των δημοκρατικών θεσμών. Η πολιτική λαχανιάζει πίσω από τους ρυθμούς της αγοράς και κάτω από τον γιγαντισμό των τηλεοπτικών πολυμέσων. Ολοι ξέρουν ότι στο πρωθυπουργικοκεντρικό μοντέλο της μονοκομματικής πλειοψηφικής ηγεμονίας υποβαθμίζεται ο ρόλος της Βουλής και της Δικαιοσύνης. Γι' αυτό χρειάζονται διαρθρωτικές αλλαγές στον πυρήνα του πολιτικού μας μοντέλου.

• **Τα ΜΜΕ έχουν μερί-**

χρήση συχνότητας είναι παραχώρηση δημόσιας περιουσίας προς ιδιώτες για αξιοποίηση. Υπάρχουν μέτρα, λοιπόν, υπάρχουν περιθώρια ώστε η δημοκρατική αρχή να μην είναι υποτελής στην εξωθεσμική υπερεξουσία.

• **Με αφορμή τη σύσταση εξεταστικής επιτροπής για τα εξοπλιστικά, αρκετοί στο ΠΑΣΟΚ μιλούν για ένα «λάιτ '89». Συμμερίζετε αυτήν την άποψη;**

— Αλίμονο εάν το πολιτικό σύστημα δεν μπορεί ούτε να προστατευθεί ούτε να εξυγιανθεί από τη διαφθορά. Αρνούμαι να δεχτώ ότι το μόνο που μπορούν να κάνουν οι εκάστοτε πλειοψηφίες είναι να αλληλοπαράπτονται. Το σημερινό πολιτικό κλίμα δεν έχει καμιά σχέση με το πολιτικό κλίμα του '89. Διαφορετική —και ωριμότερη— είναι η προσέγγιση όλων των πολιτικών ηγεσιών στο πρόβλημα της διαπλοκής. Επομένως, υπάρχουν οι προϋποθέσεις να αποφευχθούν υπερβολές και λάθη του '89. Να μείνει η συζήτηση στο κεντρικό πρόβλημα της θεσμικής θωράκισης της δημοκρατίας, χωρίς να δημιουργηθεί κλίμα πόλωσης. Και πάω ένα βήμα παραπέρα: Τόσο το ΠΑΣΟΚ όσο και τα κόμματα της αριστεράς έχουν κάθε συμφέρον να δεσμεύουν την κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της διαπλοκής. Θα πω και πάλι ότι διαμορφώνονται συνθήκες που επιτρέπουν ουσιαστικά βήματα. Θα είναι λάθος να μην αξιοποιηθούν!

• **Πρόωρες εκλογές βλέπετε;**

— Δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος. Η κυβέρνηση εξελέγη πρόσφατα. Διαθέτει μεγάλη πλειοψηφία και μπορεί να εφαρμόσει το πρόγραμμά της. Εάν προκαλέσει εκλογές, ουσιαστικά κάτι τέτοιο θα σήμαι-

